

Новини на початку політичного сезону-2018

Костенко Н. В.,
док. соц. н., проф.,
завідувач відділу соціології
культури і масової
комунікації Інституту
соціології Національної
академії наук України

Іванов В. Ф.,
док. філол. н., проф.,
завідувач кафедри реклами
та зв'язків з громадськістю
Інституту журналістики
Київського національного
університету імені Тараса
Шевченка

Академія української преси за участю вчених Інституту соціології НАН України методом контент-аналізу провела дослідження новин прайм-тайму (19:00-23:00) семи провідних українських телеканалів – «Інтер», «1+1», «Україна», «СТБ», «ICTV», «UA:Перший» та «5 канал» за перший тиждень лютого 2018 р. Основні висновки дослідження:

– за результатами моніторингу АУП, 26 % новинного потоку складають політичні новини в Україні. У вересні 2017 р. цей показник становив 33%, а у лютому 2017 р. – 40 %. Найбільше новин, присвячених політичній тематиці, було на телеканалі «Інтер» – 33 % від усього ефіру; на «UA:Першому» їх було найменше – 20 %;

– частка повідомлень з кількома точками зору на події в цілому і на політичні події зокрема доволі стабільна і складає 15 %. У повідомленнях із посиланням на Facebook і Twitter дві точки зору висловлюються частіше, а саме в 20 % повідомлень;

– частка сюжетів про боротьбу з корупцією склала 6%. Цей показник залишається майже на рівні минулого року, оскільки у вересні 2017 р. відповідна тематика висвітлювалася у 5 % новинних повідомлень. Однак спостерігається динаміка падіння порівняно з результатами попередніх моніторингів, коли у червні 2016 р. 12 % сюжетів було присвячено боротьбі з корупцією, а у вересні 2015 р. – 13 %;

– нормандський формат врегулювання конфлікту на Донбасі, як і минулого року, майже не згадується в телевізійних новинах. Однак перспективи введення миротворчого контингенту ООН з метою врегулювання ситуації на Донбасі обговорюються час від часу;

– порівняно з 2017 р. помітно зросла частка синхрону представників опозиції – до 27 % проти 13 % у вересні 2017 р. На каналі «Україна» їм надається понад половина синхрону. Проте дисбаланс уваги на користь правлячої коаліції в новинному синхроні українських телеканалів залишається виразним;

– відмінність у політичних прихильностях новинних програм на каналах стабільно відтворюється.

Ключові слова: мас-медіа; контент-аналіз; провідні телеканали; новини прайм-тайму.

News at the Beginning of Political Campaign 2018

Ivanov Valerii,
Doctor of Philology, Professor,
Head Advertising and Public
Relations Department,
Institute of Journalism,
Taras Shevchenko National
University of Kyiv,

The Academy of Ukrainian Press (AUP) conducted the research of prime-time news (19:00-23:00) covered by the seven leading Ukrainian TV channels: 'Inter', '1+1', 'Ukraine', 'STB', 'ICTV', 'UA: Pershyi' and '5 channel' based on the content analysis method with participation of the scientists from Institute of Sociology and National Academy of Science of Ukraine.

Keywords: mass media, content analysis, leading TV channels, prime-time news.

Nataliia Kostenko

Doctor of Sociology, Professor,
Head Sociology of Culture
and Mass Communication
Department, Institute of
Sociology, National Academy
of Sciences of Ukraine

Новости в начале политического сезона-2018**Иванов В. Ф.,**

докт. филол. н., проф.,
Институт журналистики
Киевского национального
университета имени Тараса
Шевченко,

Академия украинской прессы провела исследование при участии ученых Института социологии НАН Украины методом контент-анализа новостей прайм-тайма (19:00-23:00) семи ведущих украинских телеканалов – «Интер», «1+1», «Украина», СТБ, ICTV, UA:Перший и 5 канал за первую неделю февраля 2018 г.

Ключевые слова: масс-медиа, контент-анализ, ведущие телеканалы, новости прайм-тайма.

Костенко Н. В.,

докт. соц. н., проф.,
Институт социологии
Национальной академии
наук Украины

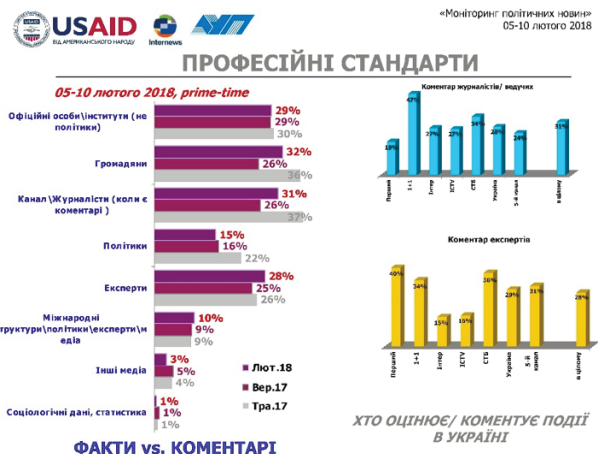
Професійні стандарти.

Достовірність. За результатами моніторингу АУП за лютий 2018 р., 57% інформаційних джерел були надані українським телеканалам власними кореспондентами, що свідчить про більш достовірне висвітлення. У лютому 2017 р. цей показник становив 52%. Найбільше таких джерел використовував телеканал «1+1», а саме 73%. Цього року виявлено 42% посилань журналістів на офіційні джерела, а у лютому 2017 року телеканали використовували 46% таких посилань.

Частка повідомлень з посиланням на соціальні мережі (Facebook і Twitter) склала 9%, що дещо менше, ніж у вересні 2017 р. – 12%. Найбільше таких посилань спостерігається на телеканалі «СТБ» – 13%.

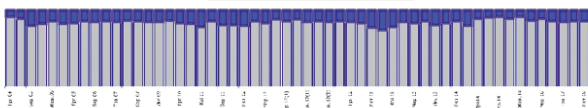

Відокремлення фактів від коментарів. Порушення стандарту відокремлення фактів від коментарів неодноразово відбувалося на українських телеканалах шляхом висвітлення «news from views». АУП виявлено 31% коментарів журналістів у новинному ефірі лютого 2018 р. Найбільше таких повідомлень спостерігається на 1+1 – 47%. При цьому, коментар експертів зафіксований на рівні 28%. Найкраще цьому показнику відповідає «UA:Перший», який надав 40% новинного ефіру експертам і тільки 19% журналістам.

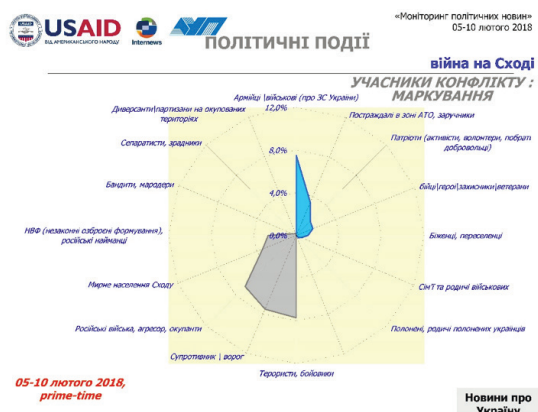

Баланс думок. У лютому 2018 р. 15% новин демонстрували кілька поглядів на подію. Подібна ситуація спостерігалася і в попередні роки. Телеканал «СТБ» висвітлював найбільший

відсоток таких новин – 25%. На «Інтері» та «5-му каналі» було зафіксовано найменшу кількість новин з кількома точками зору – по 9% на кожному з них. Під час висвітлення політичних новин дві точки зору були подані у середньому в 14% випадків, що свідчить про деяке зменшення у порівнянні з результатами вересневого (16%) та травневого моніторингу 2017 р. (17%). Різні позиції у новинах найбільше висвітлені на «UA:Першому» – 33%, а найменше на телеканалі «Україна» – 3%. У презентації скандальних, суспільно чутливих чи неоднозначних подій частка повідомлень з кількома точками зору помітно збільшується. Наприклад, частка повідомлень з двома точками зору на «Закон Сейму про Інститут національної пам'яті» склала 41%. При цьому на «1+1» та «UA:Першому» висловлено 100% альтернативних поглядів (дві точки зору), а на «5-му каналі» про закон повідомлялося лише з однієї точки зору.

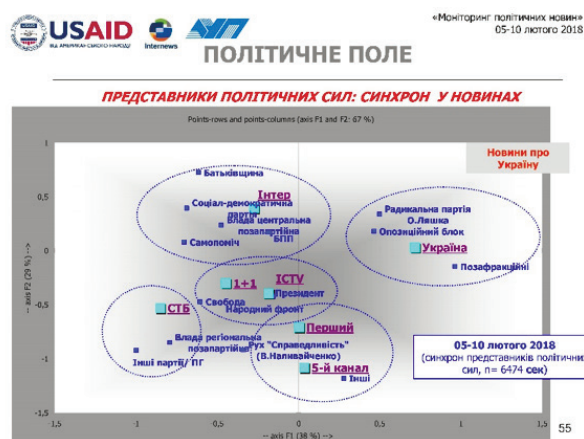
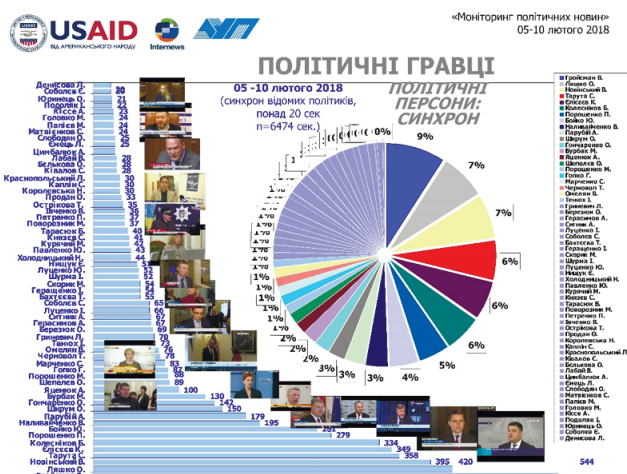
Зберігається тенденція менш емоційного маркування учасників конфлікту. Українські учасники конфлікту найчастіше маркуються як «армійці», «військові» (12% усіх новинних повідомлень) та постраждали в зоні АТО (4%). Як і минулого року, негативна оцінка переважає у маркуванні протилежної сторони, використовуються такі терміни як «терористи», «бойовики» в 8% повідомлень і «супротивник», «ворог» у 6%.

Матеріали з ознаками замовності.

Політичні персони. Серед політичних персон на телеканалах України найбільше уваги отримали: Президент України П. Порошенко – 8%, Прем'єр-міністр України В. Гройсман та спікер Верховної Ради України А. Парубій – по 6% кожен. Найчастіше негативно оцінювалися колишні українські політики: колишньому віцепрем'єр-міністру С. Арбузову було адресовано 86% іронічних і негативних оцінок, а колишньому Президенту В. Януковичу – 77% таких оцінок. Серед сучасних політичних фігур переважно іронічно повідомлялося про голову Нацбанку В. Гонтареву й народного депутата С. Капліна, кожен отримав по 67% повідомлень такого характеру. Мер Одеси Г. Труханов оцінювався з негативного боку у 60% повідомлень, а лідер «Руху нових сил» М. Саакашвілі та виконуюча обов'язки Міністра охорони здоров'я У. Супрун у 50% повідомлень кожен.

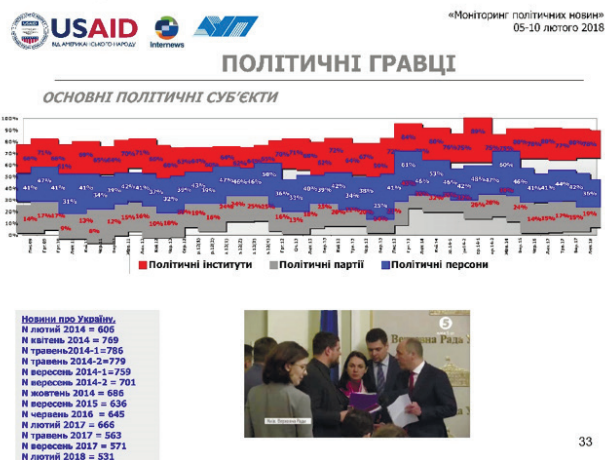
У новинах першого тижня лютого найбільшу частку синхрону було надано В. Гройсману – 544 сек., що становить 9%. О. Ляшко, лідер Радикальної партії та В. Новинський, народний депутат України отримали по 395 сек. синхрону кожен, що дорівнює 7% від загального синхрону. Такі політики як С. Тарута, К. Єлісєєв та Б. Колесніков мали можливість скористатися 6% новинного синхрону.

Політичні партії. Серед політичних організацій лідерами уваги у новинних програмах лютого стали Опозиційний блок, що отримав 5% в ефірі; Народний фронт і Радикальна партія О. Ляшка згадувалися у 4% новинного контенту. Опозиційний блок оцінювався найбільш позитивно у 5% новин, а провладні сили оцінювалися негативно в 1% повідомлень.

Аналіз тем інформаційного простору.

Політична сегментація каналів. Моніторинг новин у період першого тижня лютого показав, що висвітлення політичних тем на українських телеканалах зменшилося з 33% (вересень 2017 р.) до 26%. При цьому в лютому 2017 р. 40% ефіру було присвячено політичним темам. На телеканалі «Інтер» виявлено найбільше новин на політичну тематику – 33% від усього ефіру, а «UA:Перший» висвітлював їх найменше – 20%. Увага українських телеканалів до політичних партій, політичних персон, політичних інститутів становила, відповідно, 19%, 36%, 78%. Серед політичних інститутів найчастіше згадуються силові відомства – 33%, суд і судова система – 17%, місцеві органи влади – 15%. Сумнівні та негативні оцінки найчастіше адресовані місцевим органам влади – 21% та судовій системі – 20%. Політичні інститути найкритичніше оцінювалися в новинах «Інтера» – 22%.

Теми у телевізійних новинах. Частка сюжетів про внутрішню державну політику та діяльність органів влади висвітлювалася в 14% новин лютого 2018 р. Тема злочинності складала 14% ефіру, тоді як повідомлення про війну на Сході містилися в 11% (у вересні 2017 р. – 10%). Частка репортажів про боротьбу з корупцією як головна і додаткова тема залишається на рівні минулого року – 6% (у вересні та травні 2017 р. по 5%, у лютому 2017 р. – 7%). Тема злочинності як головна найчастіше представлена на «UA:Першому» (17%) та «Інтері» (16%). Частка теми війни на Сході як головної найбільше представлена на «5-му каналі» – 20%.

Війна на Сході. Максимальний рівень уваги до висвітлення телеканалами Збройних сил України склав 12%. Держава та її органи отримали 7% уваги в ефірі, що менше ніж у вересні 2017 р. (8%); у травні 2017 р. (13%) та 33% у лютому 2017 р. Росія та її керівні органи згадувалися у 8% новинного ефіру, тоді як у вересні 2017 р. цей показник становив 11%, а у травні та лютому минулого року – 14%. Нормандський формат мирних переговорів міститься лише у 0,4% ефіру. 3% уваги в ефірі було присвячено Мінським домовленостям. Ініціатива щодо миротворців ООН на Донбасі обговорювалася на рівні 1%.

Інші теми і події. Чотири типи подій у фокусі уваги новин лютого 2018 р. – кримінал, пожежі, ДТП – присутні у 11% телевізійного контенту, культура та спорт отримали 7%, обстріли на Сході та їх наслідки – по 5%; новини з фронту – 3,4%. Закон польського Сейму про Інститут національної пам'яті обговорювався в 5,5% ефірного часу, а Закон Верховної Ради про антикорупційний суд отримав 3,6%.

Повністю результати дослідження наведені на сайті АУП www.aup.com.ua

Проведення цього дослідження мало підтримку американського народу, що була надана через Агентство США з міжнародного розвитку

(USAID) та Інтерньюс. Зміст матеріалів є виключно відповідальністю Академії української преси та необов'язково відображає точку зору USAID, уряду США та Інтерньюс.

Список літератури

1. *Костенко Н., Іванов В.* Досвід контент-аналізу: Моделі та практики. Київ : Центр вільної преси, 2003.
2. *Holsti O.R.* Content Analysis for the Social Science

and Humanities. London, 1969.

Надійшла до редколегії 28.03.2018.

References

1. *Kostenko, N. & Ivanov, V. (2003)*, Experience of Content Analysis: Models and Practices, Tsentr vilnoi presy, Kyiv, 112 p.
2. *Holsti, O.R. (1969)*, Content Analysis for the Social Science and Humanities, London, 235 p.

Submitted 28.03.2018

